

Bwrdd Unedol S4C Rheolau Sefydlog

Cymeradwywyd: Mawrth 2024 (Adolygwyd: Mawrth 2024; Adolygiad nesaf: Mawrth 2027)

Darperir y cyfieithiad Saesneg o Reolau Sefydlog Bwrdd S4C, er gwybodaeth.

Pe bai anghysondeb rhwng y fersiwn Gymraeg a'r fersiwn Saesneg o ddogfennau S4C, gan gynnwys y Rheolau Sefydlog hyn, y fersiwn Gymraeg fydd yn cael blaenoriaeth.

Cyflwyniad

Mae S4C yn gorff cyhoeddus annibynnol sy'n gyfrifol am ddarparu gwasanaeth teledu cyhoeddus a gwasanaethau digidol o ansawdd uchel, trwy gyfrwng y Gymraeg, i'r gynulleidfa yng Nghymru yn bennaf, ond hefyd ar gyfer y gynulleidfa ehangach sy'n dymuno defnyddio gwasanaeth Cymraeg S4C.

Mae S4C yn gorfforaeth statudol ac mae'r darpariaethau cyfreithiol perthnasol yn ymwneud â strwythur, llywodraethiant a chyfrifoldebau S4C wedi'u pennu mewn deddfwriaeth. Mae'r Rheolau Sefydlog hyn yn rhoi trefniadau llywodraethiant corfforaethol manwl ar waith ac nid ydynt yn disodli nac yn newid y darpariaethau statudol perthnasol. Datblygwyd a chymeradwywyd y Rheolau Sefydlog hyn gan Fwrdd S4C yn unol ag Atodlen 6 Deddf Darlledu 1990 (fel y'i diwygiwyd).

Argymhellodd yr Adolygiad o S4C a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2018 y dylid seilio strwythur llywodraethiant corfforaethol S4C ar Fwrdd Unedol yn cynnwys aelodau gweithredol ac anweithredol, gyda rolau a chyfrifoldeb wedi'u diffinio'n glir, lle mae'r aelodau gweithredol yn rheoli a'r aelodau anweithredol yn craffu ac yn cynghori. Bwriedir i'r Rheolau Sefydlog hyn weithredu'r strwythur llywodraethiant corfforaethol a argymhellwyd gan yr adolygiad.

Yn ffurfiol, mae strwythur llywodraethiant corfforaethol presennol S4C wedi'i seilio ar fwrdd anweithredol a thîm rheoli gweithredol. Bydd y Bwrdd Unedol (a model y Bwrdd Unedol cysgodol) yn disodli'r strwythur anweithredol-yn-unig presennol.

Mae'r deddfwriaeth a sefydlodd S4C yn cyfeirio at un corff statudol a gwasanaeth teledu. Cyfeirir at y gwasanaeth fel 'Sianel Pedwar Cymru' neu S4C, a'r corff sy'n darparu'r gwasanaeth fel Awdurdod S4C (cyfeirir ato hefyd fel 'Bwrdd S4C').

Fel egwyddor gyffredinol, ac yn amodol ar y darpariaethau statudol perthnasol a'r Rheolau Sefydlog, mae'r Bwrdd yn dirprwyo cyfrifoldeb am ddarparu gwasanaethau cyhoeddus S4C, gan gynnwys materion golygyddol a chomisiynu, a rheoli o ddydd i ddydd, i Brif Weithredwr S4C a'i Dîm / Thîm Rheoli. Mae Tîm Rheoli S4C yn atebol i Fwrdd S4C drwy'r Prif Weithredwr. Mae'r arfer hwn wedi bodoli ers 1982, ac mae'n parhau i gynnal a sicrhau annibyniaeth y Bwrdd rhag penderfyniadau ynglŷn â chynnwys gwasanaethau S4C.

Lle mae darpariaethau yn y Rheolau sefydlog hyn yn ddarpariaethau interim a all fod angen newidiadau deddfwriaethol i'w gweithredu'n swyddogol, nodwyd y rhain fel Darpariaethau Bwrdd Unedol Cysgodol (dynodwyd fel "Darpariaeth BUC xx"). Mae'r darpariaethau hyn yn ymwneud yn benodol â statws aelodau gweithredol a'u hawliau pleidleisio.

Rheolau Sefydlog S4C

- Statws S4C
  - Mae S4C yn gorfforaeth a sefydlwyd gan statud. Mae ei threfniadau cyfansoddiadol presennol wedi'u nodi ym Mhennod VI Rhan I Deddf Darlledu 1990.
  - Pan fydd unigolion yn gweithredu yn eu rhinwedd fel aelodau, byddant yn gweithredu ar ran ac yn enw S4C.
  - Bydd aelodau Bwrdd S4C yn aelodau o'r corff corfforaethol, ond ni fydd aelodaeth o'r corff corfforaethol yn galluogi unrhyw unigolyn i weithredu mewn unrhyw ffordd arall ag eithrio drwy'r Bwrdd.

2. Annibyniaeth S4C

2.1. Rhaid i S4C fod yn annibynnol yn yr holl faterion yn ymwneud â chyflawni ei chylch gwaith a darparu ei gwasanaethau, yn enwedig mewn perthynas â phenderfyniadau golygyddol a chreadigol, yr amserau a'r modd y cyflenwir ei hallbwn a'i gwasanaethau, ac wrth reoli ei busnes.

3. Safonau cyffredinol

3.1. *Gweithredu er budd y cyhoedd*

3.1.1. Rhaid i S4C weithredu er budd y cyhoedd.

3.1.2. Wrth gydymffurfio â'r Rheol hon, rhaid i S4C:

- (a) sicrhau bod buddion (uniongyrchol neu anuniongyrchol) penderfyniadau yn ymwneud â chyflawni ei chylch gwaith yn cyfiawnhau'r costau (boed yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol); ac
- (b) wrth wneud hynny, ystyried buddion economaidd, cymdeithasol a diwylliannol a chostau.

3.2. *Ymgysylltu â'r cyhoedd*

3.2.1. Rhaid i S4C asesu barnau a buddiannau'r cyhoedd a chynulleidfaoedd yn unol â darpariaethau adran 64 Deddf Darlledu 1990.

3.2.2. Rhaid i S4C wneud trefniadau i sicrhau bod safbwyntiau a buddiannau amrywiol y cyhoedd a chynulleidfaoedd yn cael eu hystyried yn ei phenderfyniadau.

3.3. *Agoredrwydd, tryloywder ac atebolrwydd*

3.3.1. Rhaid i S4C sicrhau safonau uchel o ran agoredrwydd a cheisio hyrwyddo tryloywder ac atebolrwydd i'r eithaf.

3.3.2. Rhaid i S4C sicrhau bod y canlynol yn cael eu cyhoeddi cyn gynted ag y bo modd:

- (a) cofnod o gyfarfodydd y Bwrdd;
- (b) penderfyniadau pwysig; ac
- (c) unrhyw wybodaeth arall y mae'n rhesymol ac yn gymesur i'w chyhoeddi er mwyn cydymffurfio â Rheol 3.3.1.

3.3.3. Wrth gydymffurfio â'r Rheol hon, nid yw'n ofynnol i S4C gyhoeddi gwybodaeth neu ddatgelu gwybodaeth mewn modd arall na fyddai'n ofynnol iddi ei datgelu o dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000.

3.4. *Stiwardiaeth arian cyhoeddus*

3.4.1. Rhaid i S4C arfer stiwardiaeth drylwyr o arian cyhoeddus yn unol â'r egwyddorion canlynol:

- (a) Rheoleidd-dra: rhaid i'r rheolaeth ar holl adnoddau S4C gydymffurfio â'r darpariaethau statudol perthnasol, y Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth a gofynion archwilio perthnasol eraill;
- (b) Priodoldeb: rhaid i'r rheolaeth ar holl adnoddau S4C fodloni safonau uchel ymddygiad cyhoeddus, llywodraethiant gadarn ac ystyried yn briodol ddisgwyliadau'r Senedd sydd wedi'u cyfleu'n ffurfiol i S4C;
- (c) Gwerth am arian: rhaid i drefniadau caffael, prosiectau a phrosesau gael eu gwerthuso a'u hasesu'n systematig er mwyn rhoi hyder ynglŷn ag addasrwydd, effeithiolrwydd, doethineb, ansawdd, gwerth ac osgoi camgymeriadau a gwastraff arall, gan ystyried budd ehangach y cyhoedd, nid budd S4C ei hun yn unig; a
- (ch) Dichonoldeb: dylai cynigion sy'n defnyddio cyllid cyhoeddus gael eu gweithredu'n gywir, yn gynaliadwy ac yn unol â'r amserlen fwriadedig.

3.5. *Arweiniad ac arfer gorau*

3.5.1. Rhaid i S4C, wrth gyflawni ei swyddogaethau, ystyried y cyfryw arweiniad cyffredinol yn ymwneud â rheoli materion cyrff cyhoeddus yr ystyria'n berthnasol, yn briodol a chymesur; gan gynnwys egwyddorion llywodraethiant corfforaethol da a dderbynnir yn gyffredinol ar gyfer S4C fel corfforaeth statudol.

4. Bwrdd S4C

4.1. Bydd gan S4C un Bwrdd sydd, gan weithredu'n gyfunol, yn gyfrifol am arfer holl swyddogaethau S4C yn briodol, effeithiol ac annibynnol yn unol â'r darpariaethau a nodir yn y darpariaethau statudol perthnasol.

4.2. Yn unol â Rheol 2, rhaid i bob aelod o'r Bwrdd gynnal a diogelu annibyniaeth S4C bob amser gan gynnwys drwy weithredu er budd y cyhoedd, arfer barn annibynnol a pheidio â gofyn am na chymryd cyfarwyddiadau gan Weinidogion y Llywodraeth nac unrhyw berson arall.

4.3. Rhaid i'r Bwrdd sicrhau bod S4C yn cyflawni ei chylch gwaith.

4.4. Rhaid i'r Bwrdd sicrhau rheolaeth effeithiol ac effeithlon o S4C a'i holl weithgareddau, gan gynnwys ei his-gwmnïau masnachol drwy, yn benodol:

- (a) benodi rheolwyr S4C, a'u dwyn i gyfrif;
- (b) sicrhau bod strwythur trefniadol S4C a sgiliau staff S4C yn addas i'r diben; a
- (c) phennu'r telerau ac amodau ar gyfer staff S4C ac adolygu'r rhain yn rheolaidd.

4.5. Rhaid i'r Bwrdd sicrhau rheolaeth effeithiol ac effeithlon ar gyllid S4C drwy, yn benodol, roi polisïau a rheolaethau priodol ar waith i sicrhau bod incwm cyhoeddus a masnachol S4C yn cael ei wario a bod gweithrediadau S4C yn cael eu rheoli'n effeithlon, yn effeithiol ac yn unol â rheoleidd-dra, priodoldeb, gwerth am arian a dichonoldeb.

4.6. Rhaid i'r Bwrdd sicrhau bod S4C yn cydymffurfio â'i rhwymedigaethau o dan y darpariaethau statudol a rheoleiddio a'r gyfraith gyffredinol, drwy, yn benodol, gydymffurfio ag unrhyw geisiadau neu benderfyniadau a wneir gan Ofcom.

4.7. Caiff y Bwrdd ddirprwyo unrhyw un o'i bwerau (gyda phwerau i is-ddirprwyo) i unrhyw bwyllgor sy'n cynnwys unrhyw berson neu bersonau (p'un a ydynt yn aelodau o'r Bwrdd neu beidio) fel y gwêl yn dda, neu i unrhyw un neu fwy o'i aelodau neu aelodau o staff S4C. Bydd unrhyw ddirprwyo pwerau o'r fath o dan gyfarwyddyd cyffredinol y Bwrdd a gall fod yn ddarostyngedig i unrhyw amodau y mae'r Bwrdd am eu gosod, a gellir eu diddymu neu eu newid. Yn amodol ar unrhyw amodau o'r fath, bydd gweithdrefnau pwyllgorau â dau neu fwy o aelodau o'r Bwrdd yn cael eu llywodraethu gan y Rheolau sy'n ymwneud â gweithdrefnau'r Bwrdd i'r graddau y gallant fod yn gymwys.

4.8. Heb gyfyngu ar ddarpariaethau cyffredinol Rheol 4.7, ac i'r graddau y caniateir hynny gan y Deddfau, bydd y Bwrdd yn dirprwyo cyfrifoldeb i'r Prif Weithredwr yn amodol ar faterion sydd wedi eu neilltuo gan y Bwrdd iddo'i hun, ar yr amodau, ac o fewn y canllawiau, a fydd wedi eu nodi mewn Atodiad i'r Rheolau hyn sydd i'w gymeradwyo gan y Bwrdd o bryd i'w gilydd. Caiff y Bwrdd ehangu, diddymu, diwygio a, neu ddiweddarau'r Atodiad o bryd i'w gilydd yn ôl ei ddoethineb.

4.9. Gall y Bwrdd benodi, neu drefnu cael cymorth, pwyllgorau ymgynghorol er mwyn cael cyngor ar unrhyw faterion sy'n ymwneud â rolau'r Bwrdd yn unol â phenderfyniad y Bwrdd.

5. Aelodaeth o'r Bwrdd

5.1. *Darpariaeth BUC: Bydd aelodaeth y Bwrdd yn cael ei llywodraethu gan ddarpariaethau adran 56 Deddf Darlledu 1990 (fel y'i diwygiwyd); fodd bynnag, yn ystod y cyfnod y bydd y Bwrdd yn gweithredu fel y Bwrdd Unedol Cysgodol bydd hefyd yn cynnwys aelodau gweithredol, fel y nodir yn y Rheol hon.*

5.2. *Darpariaeth BUC: Rhaid i'r Bwrdd gynnwys nifer o aelodau anweithredol (yn cynnwys y Cadeirydd) a nifer o aelodau gweithredol.*

6. Penodi Cadeirydd y Bwrdd

- 6.1. Rhaid i Gadeirydd y Bwrdd gael ei benodi gan yr Ysgrifennydd Gwladol yn unol â darpariaethau adran 56 Deddf Darlledu 1990 (fel y'i diwygiwyd).
- 6.2. Gellir ond gwneud y penodiad yn dilyn cystadleuaeth deg ac agored.
- 6.3. Pa bryd bynnag y bydd swydd y Cadeirydd yn wag, rhaid i'r Ysgrifennydd Gwladol, ar ôl ymgynghori â'r Bwrdd, benodi un o'r aelodau anweithredol fel 'Cadeirydd Dros Dro' gyda holl bwerau'r Cadeirydd hyd nes y penodir Cadeirydd newydd.

7. Aelodau Anweithredol y Bwrdd

- 7.1. Rhaid i aelodau anweithredol y Bwrdd gael eu penodi gan yr Ysgrifennydd Gwladol yn unol â darpariaethau adran 56 Deddf Darlledu 1990 (fel y'i diwygiwyd). Bydd yr Ysgrifennydd Gwladol yn penodi nid llai na phedwar na mwy nag wyth o aelodau anweithredol yn ychwanegol at y Cadeirydd.

8. Aelodau Gweithredol y Bwrdd

- 8.1. *Darpariaeth BUC: Bwriedir i Fwrdd Unedol S4C gynnwys hyd at dri aelod gweithredol, a fydd yn unol â Rheol 8.2 yn cynnwys y Prif Weithredwr. O dan y darpariaethau statudol presennol, nid yw'n bosibl i'r Bwrdd benodi aelodau gweithredol. Fodd bynnag, bydd y Bwrdd yn penodi aelodau gweithredol i eistedd ar y Bwrdd Unedol Cysgodol yn unol â'r darpariaethau canlynol.*
- 8.2. *Darpariaeth BUC: Rhaid i'r Prif Weithredwr gael ei benodi yn aelod gweithredol o'r Bwrdd.*
- 8.3. *Darpariaeth BUC: Bydd unrhyw aelodau gweithredol eraill y Bwrdd yn cael eu penodi gan aelodau anweithredol y Bwrdd. Fodd bynnag, caiff y Bwrdd ond wneud penodiad sydd wedi'i gynnig gan y Prif Weithredwr, trwy'r Pwyllgor Pobl a Thaliadau.*
- 8.4. *Darpariaeth BUC: At ddibenion y Rheol hon, mae'r rolau o gynnig a chymeradwyo gwneud penodiad yn ymwneud nid yn unig â'r person sydd i'w benodi ond hefyd â thelerau eu penodiad.*

9. Y Prif Weithredwr, a'r Ysgrifennydd

- 9.1. Rhaid i'r Bwrdd benodi Prif Weithredwr, ac Ysgrifennydd, yn unol â'r darpariaethau statudol perthnasol.
- 9.2. Rhaid i'r Prif Weithredwr hefyd fod yn brif olygydd S4C. Fel y cyfryw, gan y Prif Weithredwr fydd y cyfrifoldeb terfynol ac mae'n atebol i'r Bwrdd am benderfyniadau unigol ar faterion golygyddol ac allbwn creadigol S4C.
- 9.3. Yn amodol ar ddarpariaethau'r Deddfau, bydd y Prif Weithredwr, yr Ysgrifennydd, ac unrhyw ddirprwy ysgrifennydd yn cael eu penodi gan y Bwrdd o dan delerau yr ystyrir eu bod yn briodol gan y Bwrdd; a gall unrhyw unigolyn a benodir yn y modd hwn ond gael ei ddiswyddo (yn amodol ar hawliau cyflogaeth) gan y Bwrdd.
- 9.4. Rhaid i'r Prif Weithredwr, a'r Ysgrifennydd, gael eu penodi gan aelodau anweithredol y Bwrdd yn unig.
- 9.5. Pan fydd swydd y Prif Weithredwr, neu'r Ysgrifennydd, yn wag, bydd y Bwrdd yn gwahodd aelodau anweithredol y Pwyllgor Pobl a Thaliadau i ystyried a chynnig proses addas ar gyfer llenwi'r swydd, gan gynnwys llenwi'r swydd dros dro os bydd yn wag am gyfnod penodol. Wedi i aelodau anweithredol y Bwrdd gymeradwyo proses benodi, bydd aelodau anweithredol y Pwyllgor Pobl a Thaliadau yn arwain ar y broses (gan gynnwys cyfweld ag ymgeiswyr addas) er mwyn cytuno ar benodiad i'w argymhell i'r Bwrdd ei gytuno'n ffurfiol.

10. Gweithdrefnau'r Bwrdd

- 10.1. Yn ddarostyngedig i'r Rheolau a'r Deddfau, caiff yr aelodau gyfarfod fel Bwrdd er mwyn ymdrin â busnes S4C a gohirio a rheoli eu cyfarfodydd fel arall fel y gwelant yn dda.

- 10.2. Bydd y Bwrdd yn cyfarfod yn ôl yr angen, ac o leiaf chwe gwaith y flwyddyn. Caiff cyfarfodydd eu galw gan:
- (a) yr Ysgrifennydd; neu
  - (b) yr Ysgrifennydd ar gais ac ar ran y Cadeirydd; neu
  - (c) yr Ysgrifennydd ar gais ac ar ran unrhyw ddau aelod o'r Bwrdd.
- 10.3. Hysbysir pob aelod o bob cyfarfod o'r Bwrdd, fel arfer trwy ddulliau electronig.
- 10.4. Bydd yr Ysgrifennydd yn bresennol yng nghyfarfodydd y Bwrdd fel arfer (oni bai bod y Bwrdd yn penderfynu fel arall) a gall y Bwrdd, ar gais yr Ysgrifennydd, ganiatáu i aelodau staff S4C ac unrhyw berson arall fod yn bresennol am ran neu'r cyfan o unrhyw gyfarfod, ond ni fydd gan unrhyw bersonau heblaw aelodau o'r Bwrdd yr hawl i bleidleisio.
- 10.5. Cadeirir pob cyfarfod o'r Bwrdd gan y Cadeirydd, a gall y Cadeirydd ddod â chyfarfod i ben yn ôl yr angen. Os na fydd y Cadeirydd yn bresennol mewn unrhyw un o gyfarfodydd y Bwrdd neu os nad oes Cadeirydd wedi'i benodi ar y pryd, caiff y cyfarfod ei gadeirio gan unrhyw aelod anweithredol a benodir drwy bleidlais gan yr aelodau o'r Bwrdd yn unol â darpariaethau Rheol 11.
- 10.6. Gall aelodau'r Bwrdd benodi aelod i weithredu fel is-Gadeirydd a hefyd aelod i weithredu fel Aelod Anweithredol Arweiniol.
- 10.7. Bydd y Bwrdd fel arfer yn gweithredu trwy gyfrwng y Gymraeg, gan gydymffurfio ag unrhyw Safonau'r Iaith Gymraeg sy'n berthnasol i S4C.

11. Pleidleisio

- 11.1 Yn ddarostyngedig i ddarpariaethau'r Deddfau a Rheol 10, os caiff mater sy'n codi mewn cyfarfod o'r Bwrdd neu unrhyw un o'i bwyllgorau ei roi i bleidlais, penderfynir ar y mater hwnnw drwy fwyafrif syml o'r pleidleisiau a fwriwyd gan yr aelodau hynny o'r Bwrdd sy'n bresennol ac sy'n gymwys i bleidleisio yn unol â'r Rheol hon. Bydd gan bob aelod o'r Bwrdd un bleidlais, oni bai ei fod wedi ei wahardd rhag pleidleisio o dan Reol 13. Yn achos pleidlais gyfartal, mae gan gadeirydd y cyfarfod hawl i gael pleidlais fwrw, yn ychwanegol at unrhyw bleidlais arall a all fod ganddynt.
- 11.2. *Darpariaeth BUC: Yn ystod cyfnod y Bwrdd Unedol Cysgodol, ni fydd hawl gan aelodau gweithredol o'r Bwrdd i bleidleisio, lle byddai rhoi unrhyw faterion i bleidlais yn creu rhwymedigaethau neu ymrwymadau rhwymol ar S4C. Fodd bynnag, lle caiff materion eu rhoi i bleidlais y Bwrdd, bydd hawl gan aelodau gweithredol i fynegi'u bwriadau pleidleisio.*
- 11.3. *Darpariaeth BUC: Pe bai pleidlais ranedig lle na fyddai bwriadau pleidleisio aelodau gweithredol o'r Bwrdd wedi newid y canlyniad, caiff niferoedd y pleidleisiau a fwriwyd o blaid ac yn erbyn y cynnig gan aelodau anweithredol ac aelodau gweithredol o'r Bwrdd eu cofnodi ar wahân.*
- 11.4. *Darpariaeth BUC: Mewn sefyllfaoedd lle y daw'n eglur y byddai bwriadau pleidleisio'r aelodau gweithredol o'r Bwrdd, pe'u cymhwyswyd, yn newid canlyniad pleidlais, bydd disgrisiwn gan y Cadeirydd i gynnig yn ffurfiol y dylai'r penderfyniad a wnaed gan y Bwrdd ar y mater dan sylw gael ei weithredu fel ei fod yn gyson gyda barn y mwyafrif, gan gynnwys barn yr aelodau gweithredol unigol sy'n bresennol.*
- 11.5. *Darpariaeth BUC: Pe bai cynnig o'r fath yn cael ei drechu, dylid gohirio'r cyfarfod i ganiatáu amser priodol i ystyried y materion ymhellach ac ailgynnull yn ôl disgrisiwn y Cadeirydd neu'n unol â darpariaethau Rheol 10.2.*

12. Cworwm

- 12.1. Y cworwm ar gyfer unrhyw gyfarfod o'r Bwrdd fydd pedwar aelod o'r Bwrdd, a fydd yn cynnwys o leiaf dri aelod anweithredol o'r Bwrdd. Bydd y cworwm ar gyfer cyfarfodydd unrhyw un o bwyllgorau'r Bwrdd yn unol â'r hyn a amlinellir yng nghylch gorchwyl y pwyllgor.
- 12.2. Os na fydd cworwm yn bresennol cyn pen hanner awr ar ôl amser dechrau unrhyw gyfarfod o'r Bwrdd neu bwyllgor, neu os yw'r Cadeirydd yn cyfrif nifer yr aelodau sy'n bresennol yn ystod unrhyw gyfarfod ac yn datgan nad oes cworwm yn bresennol, caiff y cyfarfod ei ohirio. Caiff y busnes sy'n weddill ei drafod ar adeg a dyddiad a bennir gan y Cadeirydd. Os na chaiff dyddiad ei bennu, caiff y busnes sy'n weddill ei drafod yng nghyfarfod nesaf y Bwrdd neu'r pwyllgor.

- 12.3. Lle ar unrhyw adeg benodol y mae nifer yr aelodau anweithredol a benodwyd i'r Bwrdd yn llai na'r cworwm penodedig, gall yr aelodau anweithredol sy'n weddill, neu'r unig aelodau anweithredol sy'n weddill, barhau i weithredu busnes y Bwrdd, ac yn yr amgylchiadau hynny byddai lleiafswm o hanner yr aelodau anweithredol sy'n weddill yn gyfystyr â cworwm dilys.
- 12.4. Gall unrhyw aelod neu bob aelod gymryd rhan mewn cyfarfod o'r Bwrdd neu bwyllgor drwy gyfrwng ffôn neu fideo gynadledda, neu drwy ddefnyddio unrhyw offer cyfathrebu arall sy'n galluogi pawb sydd yn cymryd rhan yn y cyfarfod i glywed ei gilydd. Bernir bod unrhyw aelod sy'n cymryd rhan yn y modd hwn yn bresennol yn bersonol yn y cyfarfod a bydd ganddo hawl i bleidleisio a chael ei gyfrif fel rhan o gworwm felly. Bernir bod cyfarfod o'r fath yn digwydd lle bydd y grŵp mwyaf o'r rheiny sy'n cymryd rhan wedi'i gynnull, neu, os nad oes unrhyw grŵp o'r fath, yn y fan y bydd Cadeirydd y cyfarfod ar y pryd.
- 12.5. Yn ddarostyngedig i Reolau 5, 6, 7 ac 8, bydd pob gweithred a wneir gan gyfarfod o'r Bwrdd neu bwyllgor, neu gan berson sy'n gweithredu fel aelod, er gwaethaf y ffaith y darganfyddir yn ddiweddarach fod diffyg ym mhenodiad unrhyw aelodau neu fod unrhyw un ohonynt wedi'i ddatgymhwyso rhag dal swydd, wedi gadael swydd, neu nad oedd hawl ganddo i bleidleisio, yr un mor ddilys â phe bai wedi'i gwneud gan bobl gymwys a benodwyd yn briodol, sy'n parhau yn aelodau ac yn gymwys i bleidleisio.
- 12.6. Bydd unrhyw benderfyniad a wneir neu gamau a gymerwyd mewn unrhyw gyfarfod o'r Bwrdd neu bwyllgor yn ddilys hyd yn oed os methwyd trwy ddamwain â rhoi hysbysiad o'r cyfarfod i unrhyw berson cymwys, neu os na dderbyniodd yr hysbysiad.
- 12.7. Yn ddarostyngedig i Reol 11, bydd penderfyniad a lofnodwyd neu a gymeradwywyd ar ffurf ysgrifenedig gan fwyafrif o'r aelodau hynny sydd â hawl i dderbyn hysbysiad ynghylch cyfarfod o'r Bwrdd neu bwyllgor, ac â hawl i bleidleisio ar y penderfyniad hwnnw, yr un mor ddilys ac effeithiol â'r penderfyniadau hynny a basiwyd mewn cyfarfodydd o'r Bwrdd neu bwyllgor. Gall gynnwys nifer o ddogfennau a'r cyfan ohonynt wedi'u llofnodi neu'u cymeradwyo gan un neu fwy o bobl.
- 12.8. Ni chaiff unrhyw aelod unigol benodi dirprwy i fynychu cyfarfodydd y Bwrdd neu ymgymryd â dyletswyddau eraill fel aelod o'r Bwrdd ar ei ran.

13. Gwrthdaro buddiannau

- 13.1. Rhaid i unrhyw aelodau â buddiant uniongyrchol neu anuniongyrchol mewn unrhyw fater a godir i'w drafod mewn cyfarfod o'r Bwrdd neu bwyllgor ddatgan natur eu buddiant i'r cyfarfod. Lle gwneir unrhyw ddatganiad o'r fath:
- (a) caiff y datganiad ei gofnodi yng nghofnodion y cyfarfod; a
- (b) (yn ddarostyngedig i Reol 11) ni chaiff aelodau gymryd rhan na bod yn bresennol mewn unrhyw drafodaeth neu benderfyniad o'r Bwrdd, neu unrhyw un o'i bwyllgorau, yn ymwneud â'r mater hwnnw.
- 13.2. Ni fydd Rheol 13.1 yn gymwys i unrhyw gyfarfod o'r Bwrdd lle mae pob aelod arall sy'n bresennol yn penderfynu y dylid diystyru buddiant yr aelod at ddibenion y Rheol honno.
- 13.3. At ddibenion Rheol 13.1, ymdrinnir â chyhoeddiad cyffredinol a wneir mewn cyfarfod o'r Bwrdd i'r perwyl bod aelod yn aelod o gwmni neu fenter benodol ac y dylid ei ystyried yn berson â buddiant mewn unrhyw fater yn ymwneud â'r cwmni neu'r fenter honno fel datganiad digonol o fuddiant mewn unrhyw fater o'r fath.
- 13.4. Ni fydd yn ofynnol i aelod fynychu cyfarfod o'r Bwrdd yn bersonol er mwyn datgan buddiant yn unol â Rheol 13.1 os yw'n cymryd camau rhesymol i sicrhau y gwneir y datganiad drwy hysbysiad sy'n cael ei ystyried a'i ddarllen yn uchel yn y cyfarfod.
- 13.5. Yn y Rheol hon, mae cyfeiriadau at gyfarfodydd Bwrdd yn cynnwys cyfeiriadau at gyfarfodydd o'i bwyllgorau.

14. Cofnodion

- 14.1. Bydd yr Ysgrifennydd yn trefnu cadw cofnodion o'r holl drafodion mewn cyfarfodydd o'r Bwrdd a'i bwyllgorau, gan gynnwys enwau pawb sy'n bresennol ymhob cyfarfod o'r fath. Bydd y cofnodion yn cael

eu cyflwyno gerbron cyfarfod nesaf y Bwrdd a bydd y Cadeirydd yn llofnodi cofnodion y Bwrdd a bydd Cadeirydd y pwyllgor yn llofnodi cofnodion y pwyllgor ar ôl iddynt gael eu cymeradwyo.

15. Y Sêl

- 15.1. Bydd y Bwrdd yn trefnu i sêl gael ei chadw gan yr Ysgrifennydd.
- 15.2. Dim ond drwy'r Bwrdd neu bwyllgor o'r Bwrdd a awdurdodwyd gan y Bwrdd y defnyddir y sêl. Caiff y Bwrdd neu'r cyfryw bwyllgor benderfynu pwy sydd i lofnodi unrhyw offeryn â'r sêl wedi'i gosod arno. Heb amharu ar y darpariaethau blaenorol, mae'r Bwrdd, drwy'r Rheol hon, yn awdurdodi Cadeirydd, Ysgrifennydd a Phrif Weithredwr S4C ar unrhyw adeg benodol, yn gweithredu'n unigol, i lofnodi unrhyw offeryn y bydd y sêl wedi'i gosod arno, oni phenderfynir fel arall yn benodol.

16. Dogfennau'n ymwneud ag S4C

- 16.1. Ac eithrio pan fydd yn ofynnol yn ôl y gyfraith, gall y Bwrdd weithredu yn ôl ei ddoethineb i dderbyn, awdurdodi neu gymeradwyo copi electronig neu unrhyw gopi arall a wnaed drwy beiriant o unrhyw gais, offeryn, awdurdodiad, contract, hysbysiad neu fath arall o ddogfen a roddwyd neu a gyflwynwyd i'r Bwrdd neu'r aelodau. Gall y Bwrdd weithredu yn ôl ei ddoethineb i dderbyn, awdurdodi neu gymeradwyo neges e-bost neu neges destun SMS sydd yn atgynhyrchu cynnwys unrhyw gais, offeryn, awdurdodiad, contract, hysbysiad neu ddogfen o'r fath.

17. Pwyllgorau'r Bwrdd

- 17.1. Gall y Bwrdd sefydlu pwyllgorau o'r Bwrdd.
- 17.2. Bydd pwyllgorau'r Bwrdd yn cyflawni rôl graffu yn unol â chylch gorchwyl pob pwyllgor a sefydlwyd gan y Bwrdd.
- 17.3. Mae nifer, cylch gwaith, cylch gorchwyl a chyfansoddiad y cyfryw bwyllgorau yn ystyriaeth i'r Bwrdd, yn ddarostyngedig i'r paragraffau canlynol o'r Rheol hon.
- 17.4. Bydd pwyllgorau'r Bwrdd yn cynnwys Aelodau Anweithredol y Bwrdd, ac yn ôl doethineb y Bwrdd gall gynnwys y Prif Weithredwr a / neu aelodau gweithredol eraill o'r Bwrdd, neu unigolion eraill nad ydynt yn aelodau o'r Bwrdd.
- 17.5. Bydd y Bwrdd yn gyfrifol am yr holl benodiadau i bwyllgorau'r Bwrdd.
- 17.6. Rhaid bod Pwyllgor Archwilio a Risg bob amser, a rhaid i'w swyddogaethau fod yn gymesur â'r safonau llywodraethiant corfforaethol uchaf.
- 17.7. Rhaid i'r Pwyllgor Archwilio a Risg, ymhlith dyletswyddau eraill, fod yn gyfrifol am faterion archwilio a rheoli risg.
- 17.8. Ni ddylai fod gan aelodau'r Pwyllgor Archwilio a Risg gyfrifoldeb gweithredol dros reoli S4C.
- 17.9. Ni ddylai Cadeirydd y Bwrdd fod yn aelod o'r Pwyllgor Archwilio a Risg.

18. Gweithgareddau Masnachol S4C

- 18.1. Bydd y Bwrdd yn sefydlu Bwrdd y Grŵp Masnachol sy'n gyfrifol am reoli gweithgareddau masnachol S4C.
- 18.2. Bydd y Pwyllgor Pobl a Thaliadau, wrth gyflawni ei swyddogaethau enwebiadau, yn cynnig i'r Bwrdd yr holl unigolion sydd i'w penodi'n gyfarwyddwyr yr is-gwmnïoedd masnachol.
- 18.3. Y Bwrdd fydd yn gyfrifol am yr holl benodiadau fel Cyfarwyddwyr i'r is-gwmnïoedd masnachol.
- 18.4. Bydd y Bwrdd yn sicrhau bod o leiaf ddau aelod anweithredol o'r Bwrdd yn cael eu penodi i Fwrdd y Grŵp Masnachol.

- 18.5. Fel arfer, caiff Prif Weithredwr S4C ei benodi / phenodi i gadeirio Bwrdd y Grŵp Masnachol; fodd bynnag, gall y Bwrdd ddewis penodi Cyfarwyddwr arall o Fwrdd y Grŵp Masnachol i weithredu fel ei gadeirydd.
  - 18.6. Y Bwrdd fydd yn gyfrifol am gymeradwyo strategaeth a chynllun busnes yr is-gwmnïoedd masnachol yn flynyddol.
  - 18.7. Bydd Bwrdd y Grŵp Masnachol yn datblygu strategaeth bum mlynedd a chynllun busnes blynyddol.
  - 18.8. Bydd Bwrdd y Grŵp Masnachol yn cyflwyno diweddariadau rheolaidd ar berfformiad i'r Bwrdd.
  - 18.9. Bydd Bwrdd y Grŵp Masnachol yn cyflwyno cyfrifon diwedd blwyddyn ac adroddiad(au) strategol blynyddol o weithgareddau'r holl is-gwmnïau masnachol (gan gynnwys unrhyw ymgymeriadau a chyd-fentrau S4C) i'r Bwrdd eu cymeradwyo.
19. Y Tîm Rheoli
- 19.1. Bydd y Prif Weithredwr yn sefydlu Tîm Rheoli.
  - 19.2. Y Tîm Rheoli fydd yn gyfrifol am weithrediad S4C o ddydd i ddydd.
  - 19.3. Y Bwrdd fydd yn gyfrifol am gymeradwyo penodiadau i'r Tîm Rheoli.
  - 19.4. Caiff aelodau, penodiadau, newidiadau i'r Tîm Rheoli a thelerau ac amodau'r Tîm Rheoli eu cynnig i'r Bwrdd gan y Prif Weithredwr, trwy'r Pwyllgor Pobl a Thaliadau.
  - 19.5. Cynrychiolir aelodau anweithredol y Bwrdd ar baneli i benodi aelodau i'r Tîm Rheoli, fel arfer gan Gadeirydd y Pwyllgor Pobl a Thaliadau.
20. Staff S4C
- 20.1. Rhaid i S4C benodi staff er mwyn cyflawni ei swyddogaethau a thrafod ei busnes yn effeithlon.
21. Cyfathrebu â Staff S4C
- 21.1. Rhaid i'r Bwrdd sicrhau bod ganddo drefniadau addas ar waith bob amser er mwyn i'r Bwrdd (neu ei gynrychiolwyr), lle bo'n briodol, ymgynghori â staff S4C ar yr holl faterion sy'n effeithio ar fuddiannau'r staff hynny.
22. Datganiad o Bolisi Rhaglenni
- 22.1. Rhaid i S4C baratoi a chyhoeddi Datganiad o Bolisi Rhaglenni yn flynyddol, ac adolygiad blynyddol o bob datganiad ar gyfer pob blwyddyn yn unol â'r Rheol hon a'r darpariaethau statudol perthnasol.
  - 22.2. Rhaid i S4C gyhoeddi'r Datganiad o Bolisi Rhaglenni blynyddol cyn cyfnod y flwyddyn berthnasol.
23. Adroddiad Blynyddol a Datganiad Ariannol
- 23.1. Rhaid i S4C baratoi a chyhoeddi adroddiad blynyddol a datganiad ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol yn unol â'r darpariaethau statudol perthnasol.
  - 23.2. Rhaid i'r adroddiad blynyddol gydymffurfio â gofynion y Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth a Chod Llywodraethiant Corfforaethol y DU i'r graddau eu bod yn berthnasol i gorfforaeth statudol.
24. Cyfrifon
- 24.1. Rhaid i S4C gadw cofnodion cyfrifo digonol yn unol â gofynion y Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth a chyfarwyddiadau a gofynion cyfrifo perthnasol eraill.

25. Archwilio S4C

- 25.1. Rhaid i'r Bwrdd benodi archwilwyr allanol ar gyfer holl faterion ariannol grŵp S4C a rhaid iddo ofyn am gymeradwyaeth yr Ysgrifennydd Gwladol ar gyfer unrhyw benodiad o'r fath yn unol â'r darpariaethau statudol perthnasol.
- 25.2. Bydd yr archwilwyr allanol a benodir gan y Bwrdd yn archwilio, ardystio ac yn adrodd ar gyfrifon y grŵp a baratowyd gan S4C mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol. Rhaid i'r adroddiad gynnwys barn ar reoleidd-dra ar gyfrifon y grŵp a rhaid eu cyfeirio at aelodau'r Bwrdd mewn modd sy'n cydnabod bod y Senedd hefyd yn dibynnu ar gyfrifon ac adroddiad y grŵp.
- 25.3. Rhaid i S4C anfon copi o adroddiad yr archwilydd at yr Ysgrifennydd Gwladol.
- 25.4. Rhaid i'r Ysgrifennydd Gwladol gyflwyno'r Adroddiad Blynyddol a'r Datganiad Ariannol i'r Senedd. Pan fydd hyn wedi'i wneud, rhaid i S4C gyhoeddi'r Adroddiad Blynyddol a'r Datganiad Ariannol.
- 25.5. Rhaid i S4C gyflwyno'r Adroddiad Blynyddol a'r Datganiad Ariannol i Senedd Cymru ar yr un diwrnod, neu mor fuan ag y bo modd ar ôl i'r dogfennau hynny gael eu cyflwyno i Senedd y Deyrnas Unedig.

26. Rheoleiddio gwasanaethau S4C

- 26.1. Swyddogaeth Ofcom, yn unol ag adran 203 Deddf Cyfathrebiadau 2003, yw rheoleiddio gwasanaeth teledu S4C.
- 26.2. Swyddogaeth y Bwrdd, yn unol â'r darpariaethau statudol perthnasol, fydd rheoleiddio gwasanaethau rhaglenni ar-alw S4C.
- 26.3. Rhaid i'r Bwrdd sefydlu fframwaith ar gyfer ymdrin â chwynion a datrys cwynion er mwyn darparu dulliau tryloyw, hygyrch, effeithiol, amserol a chymesur o sicrhau bod S4C yn cydymffurfio â'i rhwymedigaethau a bod rhwymedïau'n cael eu darparu sy'n gymesur ac yn gysylltiedig ag unrhyw ddiffyg cydymffurfio honedig.

27. Newid ac Adolygu'r Rheolau

- 27.1. Gall y Bwrdd newid y Rheolau Sefydlog hyn trwy benderfyniad y Bwrdd o dro i dro.
- 27.2. Bydd y Bwrdd yn adolygu'r Rheolau Sefydlog hyn o leiaf unwaith bob 5 mlynedd.

28. Iaith y Rheolau Sefydlog

- 28.1. Pe bai anghysondeb rhwng y fersiwn Gymraeg a'r fersiwn Saesneg o'r Rheolau Sefydlog hyn, y fersiwn Gymraeg fydd yn cael blaenoriaeth.

29. Indemniad

- 29.1. Caiff yr aelodau o'r Bwrdd a'r Ysgrifennydd ar unrhyw adeg benodedig sy'n gweithredu mewn perthynas ag unrhyw faterion yn ymwneud â'r Bwrdd a'i ysgutorion neu ei weinyddwyr perthnasol eu hindemnio, a'u cadw wedi'u hindemnio, rhag asedau'r Bwrdd, i'r graddau a ganiateir gan y gyfraith, rhag ac yn erbyn unrhyw rwymedigaeth sifil bersonol a ddaw i'w rhan wrth gyflawni neu honni cyflawni rolau'r Bwrdd, cyn belled â'u bod wedi gweithredu'n onest, yn rhesymol a didwyll a heb esgeulustod. Ymhellach, caiff y Bwrdd brynu a chynnal yswiriant ar draul y Bwrdd er budd unrhyw aelodau o'r Bwrdd neu'r Ysgrifennydd i'r graddau a ganiateir gan y gyfraith.

30. Treuliau Aelodau

- 30.1. Bydd hawl gan aelodau o'r Bwrdd i dderbyn ad-daliad treuliau yr aed iddynt mewn cysylltiad â'u swydd neu'u dyletswyddau fel aelodau yn unol â pholisi treuliau'r Bwrdd ar unrhyw adeg benodedig.

31. Gwerthuso Aelodau

- 31.1. Unwaith y flwyddyn, bydd y Cadeirydd yn cyfarfod gyda phob aelod arall yn unigol er mwyn gwerthuso perfformiad y person hwnnw fel aelod o'r Bwrdd.
- 31.2. Unwaith y flwyddyn, bydd yr Aelod Anweithredol Arweiniol a Chadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Risg neu Gadeirydd y Pwyllgor Pobl a Thaliadau yn cyfarfod â Chadeirydd y Bwrdd er mwyn gwerthuso ei berfformiad fel Cadeirydd.
- 31.3. Unwaith y flwyddyn, bydd y Cadeirydd a'r Aelod Anweithredol Arweiniol neu Gadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Risg yn cyfarfod â'r Prif Weithredwr i werthuso ei berfformiad / pherfformiad fel Prif Weithredwr.
- 31.4. Unwaith y flwyddyn, bydd y Cadeirydd a'r Aelod Anweithredol Arweiniol neu Gadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Risg yn cyfarfod â'r Ysgrifennydd i werthuso ei berfformiad / pherfformiad fel Ysgrifennydd.
- 31.5. Unwaith y flwyddyn, bydd y Cadeirydd – trwy'r Ysgrifennydd – yn trefnu ac yn cynnal proses ar gyfer gwerthuso effeithiolrwydd y Bwrdd a'i bwyllgorau, gan gynnwys y Bwrdd y Grŵp Masnachol. Rhaid cynnal rhai o'r prosesau gwerthuso effeithiolrwydd blynyddol gan ymgynghorwyr allanol, yn unol ag arfer da.

32. Diffiniadau a dehongliad

- 32.1. O dan y Rheolau hyn, oni fydd y cyd-destun yn mynnu fel arall:

Ystyr "Deddfau" yw Deddf Darlledu 1990, Deddf Darlledu 1996 a Deddf Cyfathrebiadau 2003 (lle maent yn berthnasol i S4C);

Ystyr "Adroddiad Blynyddol a Datganiad Ariannol" yw'r adroddiad blynyddol a'r datganiad o gyfrifon ar gyfer gweithgareddau S4C bob blwyddyn fel y'u diffinnir yn Atodlen 6 Deddf Darlledu 1990 (fel y'i diwygiwyd);

Ystyr "Bwrdd" yw bwrdd y gorfforaeth statudol a adwaenir fel S4C fel y diffinnir yn adran 60 Deddf Darlledu 1990 (fel y'i diwygiwyd);

Ystyr "Cadeirydd" yw cadeirydd y Bwrdd ar unrhyw adeg benodedig a benodwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol;

Ystyr "Prif Weithredwr" yw Prif Weithredwr S4C ar unrhyw adeg benodedig;

Ystyr "Cod Ymarfer" yw'r Cod Ymarfer ar gyfer aelodau'r Bwrdd a fabwysiadwyd gan y Bwrdd ar unrhyw adeg benodedig;

Ystyr "Bwrdd y Grŵp Masnachol" yw bwrdd cyfarwyddwyr y cwmni sy'n gyfrifol am reoli gweithgareddau masnachol S4C;

Ystyr "aelod gweithredol" yw aelodau o staff S4C a benodwyd yn unol â Rheol 8 i wasanaethu fel aelodau o'r Bwrdd Unedol Cysgodol;

Ystyr "aelod" yw aelod o Fwrdd S4C a benodwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol yn unol â darpariaethau adran 56 Deddf Darlledu 1990 (fel y'i diwygiwyd), gan gynnwys y Cadeirydd;
Darpariaeth BUC: At ddibenion y Rheolau hyn, am y cyfnod y bydd y Bwrdd yn cyfarfod fel y Bwrdd Unedol Cysgodol, bydd y diffiniad o aelod yn cynnwys aelodau gweithredol hefyd.

Ystyr "aelod anweithredol" yw aelod o Fwrdd S4C a benodwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol yn unol â darpariaethau adran 56 Deddf Darlledu 1990 (fel y'i diwygiwyd), gan gynnwys y Cadeirydd, ond nid yw'n cynnwys aelodau gweithredol;

Ystyr "Rheolau" yw'r Rheolau Sefydlog hyn, fel y'u diwygiwyd ar unrhyw adeg benodedig;

Ystyr "Ysgrifennydd" yw Ysgrifennydd S4C ar unrhyw adeg benodedig;

Ystyr "Ysgrifennydd Gwladol" yw'r Ysgrifennydd Gwladol dros Faterion Digidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon;

Ystyr "Bwrdd Unedol Cysgodol" yw Bwrdd S4C, yn gweithredu yn unol â'r Rheolau hyn ac yn ystod y cyfnod hyd nes y caiff deddfwriaeth sylfaenol ei gymeradwyo er mwyn ail-gyfansoddi'r Bwrdd fel bwrdd unedol (gan gynnwys darpariaethau statudol ar gyfer penodi aelodau gweithredol) a fydd, yn ddarostyngedig i Reolau 5 a 8, yn cynnwys aelodau gweithredol;

Ystyr "Bwrdd Unedol" yw Bwrdd S4C fel y pennir yn adran 56 Deddf Darlledu 1990 (fel y'i diwygiwyd).

- 32.2. Bydd unrhyw gyfeiriad at Statud yn cynnwys unrhyw addasiad statudol iddi neu ailddeddfiad ohoni sydd mewn grym ar unrhyw adeg benodedig.
- 32.3. Onid yw'n ymddangos nad hyn yw'r bwriad, caiff ymadroddion sy'n cyfeirio at destun neu ddogfen eu dehongli i gynnwys cyfeiriadau at unrhyw ddull o gynrychioli neu atgynhyrchu geiriau, symbolau neu wybodaeth arall ar ffurf weledol trwy unrhyw gyfrwng neu gyfuniad o gyfryngau, boed yn electronig neu fel arall a (heb gyfyngu ar natur gyffredinol yr uchod) bydd yn cynnwys negeseuon e-bost, argraffu, lithograffeg a ffotograffiaeth.
- 32.4. Bydd gan unrhyw air neu ymadrodd a ddiffiniwyd yn y Rheolau hyn yr un ystyr os yw'n ymddangos wedi'i dreiglo mewn man arall yn y Rheolau.
- 32.5. Bydd unrhyw gyfeiriad at berson yn "llofnodi" unrhyw gontract, gweithred, offeryn neu ddogfen o unrhyw fath yn cynnwys llofnodi, selio neu ddefnydd o unrhyw ddull priodol arall sydd ar gael i'r person hwnnw er mwyn rwyngu'i hun i unrhyw gontract, gweithred, offeryn neu ddogfen o'r fath, onid yw'r cyd-destun yn mynnu fel arall.
- 32.6. Bydd geiriau ac ymadroddion sy'n golygu'r unigol yn unig yn cynnwys y lluosog ac i'r gwrthwyneb hefyd, a bydd ymadroddion sy'n cyfeirio at un genedl yn cynnwys unrhyw genedl arall hefyd.
- 32.7. Mae'r Rheolau hyn yn ategu'r Deddfau ac ni fwriedir iddynt eu disodli na chyfyngu neu amharu arnynt.

Atodiad: Materion wedi'u Neilltuo gan Fwrdd S4C iddo'i hun

Cyflwyniad

Mae'r Atodiad hwn yn nodi'r materion strategol, y swyddogaethau a'r penderfyniadau y mae Bwrdd S4C yn neilltuo iddo'i hun a'i bwyllgorau.

Bydd y ddogfen hon yn cael ei hadolygu'n achlysurol gan y Bwrdd (fel arfer wrth adolygu'r Rheolau Sefydlog).

Mae'r Bwrdd wedi nodi rhai materion sydd naill ai'n swyddogaethau y mae angen eu cyflawni'n uniongyrchol gan y Bwrdd, neu'n swyddogaethau y mae angen cymeradwyaeth ffurfiol y Bwrdd ar eu cyfer. Nodir y rhain isod yn y rhestr o faterion wedi'u neilltuo.

Mewn maes lle mae newid yn nodwedd gyson, ac mewn corff sy'n derbyn arian cyhoeddus ond sy'n annibynnol ar ddylanwad neu ymyrraeth wleidyddol, a chorff sydd hefyd yn berchen ar is-gwmnïau masnachol, gellir disgwyl y bydd materion yn codi lle nad yw'n amlwg p'un a ydynt yn dod o fewn diffiniad 'materion wedi eu neilltuo' ai peidio. Pan fydd materion fel hyn yn codi, rhaid i swyddogion ystyried yn ofalus faterion sydd angen eu dwyn i sylw'r Bwrdd cyn gweithredu arnynt. Dylai'r Prif Weithredwr ddarparu arweiniad i'r Tîm Rheoli yn y cyd-destun hwn, a dylai'r Tîm Rheoli hefyd ddarparu arweiniad i swyddogion eraill. Mae presenoldeb yr Ysgrifennydd yng nghyfarfodydd y Tîm Rheoli, a'i gyngor o ran adnabod materion perthnasol yn allweddol, felly hefyd y berthynas a'r trafodaethau rheolaidd rhwng y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr.

Mae gan y Cadeirydd swyddogaeth bwysig i gynghori'r Prif Weithredwr ynglŷn â'r mathau o faterion a fydd yn mynnu sylw ffurfiol gan y Bwrdd, ynghyd â'r amser gorau i wneud hynny, a natur y wybodaeth sy'n briodol i'w chyflwyno i'r Bwrdd. Dylai'r Cadeirydd fod mewn cysylltiad digon agos ag aelodau anweithredol y Bwrdd allu rhoi arweiniad i'r Prif Weithredwr ynglŷn â'r mathau o gwestiynau y gallai'r Bwrdd ddymuno eu gofyn pe bai mater yn cael ei ddwyn i'w sylw. Drwy weithredu fel hyn, bydd y Prif Weithredwr yn teimlo rhyddid i fynd at y Cadeirydd i gael arweiniad ynglŷn â materion a all fod yn ddadleuol, tra bydd gan aelodau eraill y Bwrdd yr hyder y bydd y Cadeirydd bob amser yn ymwybodol mai gan y Bwrdd cyfan y mae'r hawl i wneud penderfyniadau ar faterion pellgyrhaeddol a dadleuol.

Mae'r materion a restrir isod yn ddarostyngedig i'r darpariaethau statudol perthnasol, Rheolau Sefydlog y Bwrdd a chylchoedd gorchwyl Pwyllgorau'r Bwrdd.

Materion wedi'u Neilltuo

Strategaeth S4C

- Cyfrannu at ddatblygu, a chymeradwyo, strategaethau a blaenoriaethau ar gyfer S4C a'r cynllun busnes 5 mlynedd cysylltiedig;
- Cymhwyso refeniwiau a gynhyrchwyd gan weithgareddau masnachol S4C;
- Cymhwyso cronfeydd ariannol;
- Ar argymhellid y Pwyllgor Archwilio a Risg ac yn unol â chyfrifoldebau'r Ysgrifennydd Gwladol, penodi archwilwyr allanol.

Materion Masnachol

- Sicrhau pwerau cyfreithiol addas a digonol ar gyfer cyflawni gweithgareddau masnachol S4C;
- Cyfrannu at ddatblygu, a chymeradwyo, strategaeth a blaenoriaethau masnachol S4C;
- Sicrhau bod gweithgareddau masnachol S4C yn cydymffurfio â dyletswyddau statudol S4C, gan gynnwys gweithredu o fewn pwerau cyfreithiol Bwrdd S4C.

Stiwardiaeth

- Cynnal asesiad blynyddol o brosesau rheoli ariannol, archwaeth a rheoli risg, a rheolaeth fewnol S4C;
- Paratoi a chyflwyno unrhyw adroddiad sicrwydd i Fwrdd y BBC o dan ddarpariaethau Cytundeb Partneriaeth, Ariannu ac Atebolrwydd (Tachwedd 2017).

Rheoli Perfformiad

- Sefydlu a monitro strwythur ar gyfer mesur ac asesu perfformiad gwasanaethau S4C, gan gynnwys, lle bo'n briodol, pennu targedau yn ymwneud â darpariaethau llywodraethiant corfforaethol;
- Sicrhau bod strwythurau a phrosesau llywodraethiant corfforaethol priodol wedi'u cymeradwyo a'u gweithredu ar gyfer holl weithgareddau Bwrdd S4C.

Barn y gynulleidfa ac ymchwil

- Sicrhau cyfleoedd priodol i'r gynulleidfa gyflwyno'u barn am wasanaethau S4C i'r Bwrdd.

Cydweithio â sefydliadau eraill

- Sicrhau bod S4C yn gweithredu fel sefydliad cenedlaethol sy'n cydweithio ac yn partneru â sefydliadau cenedlaethol a lleol er mwyn creu partneriaethau creadigol newydd.

Polisiau

- Cymeradwyo a monitro polisiau allweddol S4C, gan gynnwys:
  - Canllawiau Iaith Cynnwys S4C;
  - Cynllun a Safonau Iaith Statudol;
  - Polisiau'n ymwneud â chyflogaeth a gweithlu S4C;
  - Iechyd a Diogelwch;
  - Cydraddoldeb ac Amrywiaeth;
  - Chwythu'r Chwiban / Datgelu;
  - Cynaliadwyedd Amgylcheddol; a
  - Chyfrifoldeb Cymdeithasol Corfforaethol.

Penodiadau a Thâl

- Penodi Prif Weithredwr, ac Ysgrifennydd, a rheoli eu perfformiad;
- Pennu cyflog y Prif Weithredwr, yr Ysgrifennydd, a'r Tîm Rheoli.

Ymdrin â Chwynion a Chydymffurfiaeth

- Sicrhau bod proses gwynion berthnasol yn cael ei gweithredu gan S4C a Phanel Cwynion y Bwrdd.

Trefniadau Dirprwyo

- Cymeradwyo cylch gorchwyl ac aelodaeth holl bwyllgorau'r Bwrdd.

Materion Eraill

- Erllyn neu setlo ymgyfreitha perthnasol ar ran S4C;
- Ymateb i unrhyw ymchwiliad i weithgareddau S4C gan unrhyw gorff rheoleiddio cymwys.